

Số: 59 /HD-SNN

Trà Vinh, ngày 22 tháng 4 năm 2019

HƯỚNG DẪN

Quy trình kỹ thuật trồng và chăm sóc cây xoài

I. CHUẨN BỊ ĐẤT TRỒNG

Xoài có thể trồng trên nhiều loại đất khác nhau như đất phù sa cổ, đất phù sa mới ven sông, kể cả trên vùng đất cát giồng ven biển,... nhưng tốt nhất là trồng trên cát pha thịt, thoát nước tốt, phải có tầng đất dày ít nhất 1 m, mực nước ngầm ở độ sâu 2,5 m. Xoài thích hợp đất có pH từ 5,5-7, đất có pH nhỏ hơn 5 cây sẽ kém phát triển. Ở những vùng đất thấp trước khi trồng cần phải lên líp cao sao cho mực nước tại thời điểm cao nhất cách gốc ít nhất 1 m.

II. THỜI VỤ

Xoài được trồng quanh năm nhưng tốt nhất là vào đầu mùa mưa; Tuy nhiên, nếu trồng với lượng ít ta có thể trồng vào nhiều thời vụ khác nhau, miễn là phải tránh thời điểm nắng nóng và sau khi trồng phải cung cấp đủ nước tưới cho cây.

III. MẬT ĐỘ GIEO TRỒNG

1. Kỹ thuật trồng: Xoài là cây sống rất lâu từ 30-50 năm, do đó có thể trồng thưa (cách khoảng 8 x 8 m, hoặc 10 x 10 m), có thể trồng dày hơn (5 x 6 m) rồi sau đó tỉa thưa dần. Trước khi trồng từ 1-3 tháng, đào hố vuông rộng 70-80 cm, sâu 50-70 cm. Bón phân lót cho 1 hố 20-30 kg phân chuồng mục + 1-2 kg Super lân + 0,1 kg kali + 0,3-0,5 kg vôi bột. Trộn đều phân với đất, lấp bằng miệng hố (công việc này làm xong trước khi trồng khoảng 1 tháng).

2. Cách trồng: Đào một hố nhỏ ở chính giữa, rạch bỏ túi bầu nilon và đặt bầu cây vào giữa hố, lấp đất vừa bằng cổ rễ, nén chặt xung quanh. Sau đó cắm 2 cọc chéo chữ X vào cây và buộc dây để tránh lay gốc làm chết cây. Sau khi trồng tủ xung quanh gốc bằng rơm, rác mục và tưới nước giữ ẩm cho cây liên tục trong một tháng đầu để tạo độ ẩm cần thiết cho rễ phát triển. Sau trồng 1 tháng cây ổn định rạch nilon ở vết ghép để cây sinh trưởng, phát triển. Khi cây phát triển được 3 cơi lá thì nên bấm bỏ đọt. Khi cây ra chồi thứ cấp, chọn 3 chồi phát triển mạnh nằm theo hình tam giác đều, bấm đọt như trên, để cho đến khi chồi non của 3 chồi này mọc ra đủ 3 cơi lá nữa thì bấm ngọn tiếp. Cứ thế bấm đọt đến lần thứ 3 thì thôi, để cho cây phát triển tự nhiên. Ở giai đoạn cây trưởng thành, nên cắt tỉa những cành mọc bên trong tán, cành quá gần mặt đất, cành sâu bệnh, cành không hiệu quả và cuống hoa, nhánh vụn của mùa trước

IV. CHỌN GIỐNG VÀ CHUẨN BỊ GIỐNG

1. Giống: Giống Xoài hiện nay được trồng phổ biến nhất gồm có 5 giống là: Xoài cát Hòa Lộc, xoài Cát chu, xoài bưởi, xoài Khiêu xa vơi và xoài Tứ quý. Trong 5 giống xoài này thì xoài cát Hòa Lộc và xoài Tứ quý là 2 giống nổi tiếng nhất vì cho trái ngon, vị ngọt thanh, trái to (cát Hòa Lộc trung bình 600-700 gr/trái; Tứ quý trung bình 900 gr/trái), mang lại hiệu quả kinh tế cao, cho nên nhà vườn và người tiêu dùng cũng đều ưa thích. Còn lại, xoài Cát chu, xoài bưởi và Khiêu xa vơi (xoài Thái Lan)



trái nhỏ (nặng trung bình từ 250-550 gr), ăn ngon nhưng không bằng 2 giống xoài kể trên. Đặc biệt, giống xoài Thái Lan thường được dùng để ăn sống khi vỏ trái còn xanh. Ngoài 5 giống xoài kể trên, còn có một số giống xoài truyền thống, trồng bằng hạt, nhưng do hiệu quả kinh tế không cao nên không được trồng nhiều. Đó là xoài hòn, xoài thanh ca, xoài xiêm, xoài Châu Hạng Võ, xoài Thơm, xoài Tượng,...

2. Chọn giống: Cây xoài được nhân giống bằng nhiều phương pháp như gieo hạt, chiết cành, ghép,... nhưng phổ biến nhất vẫn là phương pháp ghép. Cụ thể là: giống được ghép trên gốc ghép là giống xoài bưởi hoặc là xoài hôi, cây được ươm trong bầu nilon màu đen có chiều cao 20-22 cm, đường kính bầu 12 cm. Bầu không bị dập, vỡ. Cây ghép sinh trưởng tốt, thân cây mập, chiều cao cành ghép 40-50 cm, đường kính 1 cm (đo phía trên vết ghép khoảng 2 cm), có từ 2-3 đợt lộc. Lá cây xanh đậm, không có vết sâu bệnh.

3. Nhân giống:

- **Trồng bằng hạt:** Cây có thể trồng bằng hạt nhưng chậm cho trái (6 hoặc 8 năm hay đôi khi đến 10 năm, ngoại trừ giống xoài bưởi cho trái ở 3 tuổi). Lột lớp vỏ cứng đem gieo ngay trên liếp ươm cách nhau 10 cm, tách ra để lấy nhiều cây (nếu tách trẻ cây phát triển yếu ớt). Cây có 4 lá xanh búng sang khu giâm khoảng cách (30 x 60 cm) để trồng làm gốc ghép hoặc vô bầu dưỡng 1-2 tháng rồi trồng. Tuy nhiên, nên trồng xoài cây ghép để đảm bảo thuần giống và mau cho trái.

- **Trồng bằng cây tháp:** Tháp mắt và tháp cành được sử dụng rộng rãi, thu hoạch trái sau 3 năm. Mầm tháp chọn từ cây mẹ tốt, năng suất cao. Chọn nhánh tốt, cắt bỏ lá, mang mắt 1 tuần trước khi lấy mầm để có mầm mạnh. Cành tháp có thể mang đi xa nhưng phải bảo quản tốt, giữ đủ ẩm. Cành được tháp phải là cành mọc mạnh, gỗ còn xanh, để vỏ tróc tốt khi tách. Cây đã tháp dưỡng 4 tháng trước khi đem trồng.

V. BÓN PHÂN

1. Bón phân giai đoạn kiến thiết cơ bản:

Lượng phân bón cho một cây là: 300-500 gr phân NPK (16-16-8) + 300 Urê.

Bón làm 2 lần vào đầu và cuối mùa mưa. Hòa phân với nước tưới cho cây hoặc đào các hố nhỏ khoảng 4-5 hố quanh gốc cây hoặc xé rãnh vòng quanh gốc cách gốc 0,5 m, bón vào hố hoặc rãnh rồi lấp kín đất.

Ngoài ra, nên bón bổ sung từ 1-3 kg phân chuyên dùng cho cây để bổ sung chất hữu cơ cho đất giúp cây xoài phát triển ổn định.

2. Bón phân giai đoạn kinh doanh:

Khi cây đã trưởng thành: Lượng phân bón được tăng dần qua các năm trong phạm vi lượng phân nêu sau đây: 2-5 kg phân NPK (16-16-8) + 1,5-3 kg Urê. Chia làm 2 lần để bón vào đầu mùa mưa khi xoài đang có trái và tháng 9, 10 trước khi xoài ra hoa. Cần xới gốc hoặc đào rãnh xung quanh theo tán của cây rồi bón phân và lấp lại. Những năm được mùa, xoài cho nhiều trái, cần bón nhiều phân hơn để năm sau vẫn giữ được năng suất của cây. Nếu thấy cây ra nhiều lá và lá bóng láng cần giảm bớt lượng phân đạm.

Trước khi ra hoa nên phun các loại phân bón lá hoặc phân vi lượng để đảm bảo cho xoài có đủ các nguyên tố dinh dưỡng cần thiết và kích thích cho cây ra nhiều hoa, đậu nhiều trái. Khi thấy xoài bị nứt thì có thể là do thiếu canxi, lúc này cần bón bổ

sung vôi, hoặc phun NaNO_3 hoặc bón CaSO_4 . Xoài bị thiếu kali cho trái nhỏ, chát. Vì vậy, cần bón đủ Kali để trái xoài to và ngọt.

VI. CHĂM SÓC

Thời kỳ cây còn nhỏ, tức mới trồng được 1-3 năm tuổi. Thời kỳ này cây sinh trưởng mạnh hầu như quanh năm để hoàn thiện bộ khung tán. Chính vì vậy, việc cung cấp đủ phân, đủ nước, diệt trừ cỏ dại thường xuyên để tạo điều kiện thuận lợi cho cây sinh trưởng là rất cần thiết.

1. Tưới nước: Trong thời kỳ cây còn nhỏ việc tưới nước có thể tiến hành quanh năm nhằm cung cấp đủ nước cho các đợt lộc non hình thành và phát triển. Đặc biệt trong thời gian đầu sau khi trồng mới, việc tưới nước cần phải duy trì từ 2 ngày/lần. Càng về sau số lần tưới càng ít đi nhưng phải duy trì được độ ẩm thường xuyên cho diện tích đất xung quanh gốc. Để hạn chế bớt cỏ dại và ngăn cản quá trình bốc hơi nước ta nên dùng rơm rác mục, cỏ khô tủ lại xung quanh gốc, tủ phần tán cây có bán kính 0,8-1 m, và để trống phần diện tích cách gốc 20 cm để hạn chế côn trùng, sâu bọ làm tổ, phá hoại gốc cây.

2. Làm cỏ: Thời kỳ đầu do bộ tán cây còn nhỏ nên các loại cỏ dại có điều kiện sinh trưởng, phát triển. Vì vậy, làm cỏ cần phải tiến hành thường xuyên và là công việc tốn khá nhiều công sức. Tuy nhiên, tùy theo đặc điểm của từng vùng ta có cách thức xử lý cỏ phù hợp khác nhau. Nếu vườn chỉ có các loại cỏ lá rộng thân thẳng phát triển, việc diệt trừ cỏ sẽ đơn giản và đỡ tốn công hơn nhiều. Cách diệt cỏ loại này đơn giản nhất là dùng dao phát cán dài, phía mũi dao cong lại như mũi liềm. Khi cỏ cao khoảng 20cm thì dùng dao phát ngang sát mặt đất để cắt đứt thân cây cỏ. Phần thân bị cắt đứt được thu gom lại, phơi khô sau đó tủ lại xung quanh gốc cây.

3. Xử lý ra hoa sớm: Là việc làm nhằm mục đích tránh tình trạng vào vụ thu hoạch rộ thì bị rớt giá. Tuy nhiên, nhà vườn phải cân nhắc kỹ và có đủ điều kiện, trình độ kỹ thuật thì mới có thể thực hiện thao tác xử lý ra hoa sớm. Đối với cây xoài già thì có thể tưới thuốc vào thời điểm cây ra được 1-2 coi đợt, đối với cây tơ thì tưới vào lúc cây ra được 2-3 coi đợt. Tưới khi cây vừa ra đợt cuối khoảng 10cm hoặc ra lá lụ. Có thể dùng một số loại thuốc ức chế tăng trưởng để tưới như Paclobutrazol 10%, liều lượng 10 cc pha với 5-10 lít nước tưới cho 1 m đường kính tán và tưới sát gốc, sau đó giữ ẩm 20 ngày, 2 tháng sau dùng KNO hoặc Dola 02X.

4. Bảo vệ hoa và trái non:

Việc bảo vệ hoa và trái non là rất quan trọng. Có thể phun thuốc bảo vệ hoa lần 1 khi phát hoa dài 2-3 cm để ngừa rầy chích hút. Lần hai phun khi hoa đạt kích thước tối đa. Sau đó, ngưng phun thuốc để bảo vệ côn trùng có ích giúp hoa thụ phấn. Trong giai đoạn này, nếu mưa nhiều, nhất là mưa đêm, thì sáng hôm sau rung cành cho rụng bớt hoa không thụ phấn, kết hợp phun thuốc phòng trừ nấm gây bệnh. Cứ hễ mưa xong là phun thuốc.

Khi trái non đạt kích thước đường kính 1-2 mm (còn gọi là đậu trứng cá) phun thuốc ngừa bệnh tán thư. Sau khi xoài đậu trái thường phải qua thời kỳ rụng sinh lý, kéo dài khoảng 35-45 ngày. Qua thời kỳ này thì xoài không rụng nữa. Giai đoạn này, bao trái là hiệu quả nhất nhằm hạn chế việc sử dụng thuốc trừ sâu mà vẫn bảo vệ được trái xoài khỏi sâu bệnh hại, vừa giúp cho vỏ xoài trắng đẹp.



Trong tự nhiên, xoài thường ra hoa không đồng loạt. Để cho xoài ra hoa tập trung phải xử lý bằng KNO_3 nồng độ 1,25-1,5% (1 lít nước và 12-15 gr KNO_3) phun ướt hết các lá xoài. Sau khi phun 3-7 ngày xoài sẽ ra hoa.

VII. THU HOẠCH

Khi trái già, vỏ trái hồng sáng, độ chín đặc trưng của giống thì thu hoạch. Nên thu hái vào lúc trời râm mát, khô ráo. Trái thu hái về cần phân loại. Nếu vận chuyển đi xa thì đóng vào sọt hoặc thùng không quá 5 lớp (đóng sọt phải có lót rơm hoặc giấy giữa các lớp trái). Sau khi thu hoạch vệ sinh xung quanh tán cây, cắt tỉa cành già, cành sâu bệnh và tiếp tục chăm sóc./.

Nơi nhận:

- UBND tỉnh (b/c);
- GD và các PGĐ Sở;
- Các phòng, ban, đơn vị trực thuộc Sở;
- UBND các huyện, Thị xã, TP;
- Phòng NN&PTNT các huyện, Phòng K.Tế TX, TP;
- Lưu: VT.

K.T. GIÁM ĐỐC
PHÓ GIÁM ĐỐC



Huỳnh Kịp Nô